

F. t. 1. om politiets virksomhed

melse om detentionsanbringelse af berusede må overvejes på ny, når den nævnte udredning foreligger.

Om Politikkommissionens overvejelser vedrørende politiets indsats over for børn, berusede samt syge og hjælpeløse henvises til betænkningen side 120-128.

5.4.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan med nogle redaktionelle ændringer tiltræde Politikkommissionens udkast til bestemmelser om svage og udsatte personer.

Efter ordlyden af Politikkommissionens udkastet til bestemmelser om indgreb over for berusede eller syge og hjælpeløse personer kan politiet alene udstede påbud, fratage genstande og frihedsberøve en beruset eller syg og hjælpeløs person for at afværge fare for personen selv. Politiet vil ikke efter ordlyden kunne meddele f.eks. en beruset person, der er til fare for andre eller den offentlige orden eller sikkerhed, et påbud om at gå hjem eller et påbud om ikke at kaste med genstande ud fra hensynet til andre eller hensynet til den offentlige orden eller sikkerhed. Et påbud vil alene kunne meddeles af hensyn til personen selv.

I Politikkommissionens bemærkninger til de nævnte bestemmelser er det imidlertid angivet, at indgreb efter bestemmelserne også vil kunne ske ud fra hensynet til andre eller den offentlige orden eller sikkerhed.

Justitsministeriet finder, at der også fremover – således som det er tilfældet i dag efter retsplejelovens § 108 – skal kunne meddeles påbud, ske frihedsberøvelse mv. af berusede eller syge og hjælpeløse personer, når de er til fare for andre eller den offentlige orden eller sikkerhed. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Som det fremgår ovenfor under pkt. 5.4.2.4., har Politikkommissionen peget på, at kommissionens forslag til bestemmelse om detentionsanbringelse af berusede personer i givet fald må overvejes på ny, når Amdræbsskudkommissionens og Sundhedsministeriets udredning om indsatsen på alkoholbehandlingsområdet foreligger.

Udredningen "Den offentlige indsats på alkoholområdet" blev offentliggjort i 2002. I udredningen peges på fire forskellige muligheder for organisering af afrusning af berusede personer, herunder som alternativ til detentionsanbringelse. Der finder fortsat drøftelser sted mellem navnlig Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Socialministeriet om eventuel udmøntning af de forslag, som anføres i udredningen.

Justitsministeriet har på denne baggrund efter drøftelse med de nævnte ministerier ikke fundet anledning til på nuværende tidspunkt at foretage indholdsmæssige ændringer i Politikkommissionens udkast til bestem-

melse om politiets opgaver i relation til berusede personer, herunder detentionsanbringelse af berusede personer.

Justitsministeriet vil i relation til detentionsanbringelse af børn i alderen 12-14 år, som alene forudsættes at forekomme undtagelsesvis, overveje behovet for en indberetningsordning herom og drøfte dette med Rigspolitichefen.

Der henvises til lovforslagets §§ 10-13 samt bemærkningerne hertil.

6. *Politiets anvendelse af magt*6.1. *Gældende ret*

De magtmidler, som politiet almindeligvis benytter, er – udover almindelig fysisk magt og forskellige greb – håndjern, hund, tåregas, stav og skydevåben.

Der findes i dag ikke lovbestemmelser, som samlet regulerer politiets magtanvendelse.

Politiets magtanvendelse inden for strafferetsplejen er i et vist omfang reguleret i retsplejeloven. Det følger af bestemmelserne i retsplejelovens § 758, stk. 1, om anholdelse, § 792 e, stk. 2, om legemsindgreb og § 798, stk. 1, om ransagning, at disse indgreb skal foretages så "skånsomt, som omstændighederne tillader". Politiets magtanvendelse må således ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at gennemtvinge indgrebet. Bestemmelserne tillader en betydelig margin for politiets udøvelse af det konkrete skøn.

Uden for strafferetsplejen er politiet efter retsplejelovens § 108 pålagt visse opgaver, som ikke kan varetages uden lejlighedsvis anvendelse af magt. Der er imidlertid ikke i tilknytning hertil anført, hvilke magtmidler politiet kan anvende, eller betingelser for, hvornår politiet kan anvende magt.

Ved vurderingen af berettigelsen af politiets magtanvendelse i konkrete tilfælde tages undertiden udgangspunkt i nødværgereglerne i straffelovens § 13, som dækker normalt forekommende magtanvendelsessituationer i form af afværgelse af et ulovligt angreb, gennemførelse af en offentlig myndigheds beslutning og efter omstændighederne afværgelse af en truende ulykke.

Endvidere har det været diskuteret i den juridiske teori, om straffelovens § 14 om nødret i visse tilfælde kan udgøre grundlaget for politiets magtanvendelse i tilfælde, hvor magtanvendelsen risikerer at ramme tredjemand, f.eks. ved anvendelse af tåregas, hund eller skydevåben. Det antages, at retsstillingen er uklar på det punkt, jf. betænkningen side 82f.

I betænkningen, side 79, nævnes endvidere, at hjemlen for politiets magtanvendelse – alt efter om-